

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 11 hallituksen esityksestä laeiksi työsopimuslain ja merimieslain muuttamisesta.

Eduskunta on 29 päivänä syyskuuta 1987 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 74 laiksi työsopimuslain ja merimieslain muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuuluttavina osastopäällikkö Juha Peltola ja ILO-neuvottelukunnan pääsihteeri Kari Veijalainen sosiaali- ja terveysministeriöstä, neuvotteleva virkamies Heikki Keskinen valtiovarainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Mikko Könkkölä oikeusministeriöstä, toimistopäällikkö Antti Posio työsuojeluhallituksesta, apulaisjohtaja Kalervo Juuri- nen kunnallisesta sopimusvaluuskunnasta, lainopillinen asiamies Hannu Rautiainen Suomen Työnantajain Keskusliitosta, oikeustieteen lisen- siaatti Martti Virtanen Liiketyönantajain Keskus- liitosta, lakimies Jorma Rusanen Suomen Am- mattiliittojen Keskusjärjestöstä, lakimies Pentti Itkonen Akavasta, lakimies Jorma Skippari Suo- men Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskus- liitosta, järjestösihteeri Per-Erik Nelin Suomen Merimies-Unionista, merikapteeni Jukka Kantola Suomen Varustamoyhdistyksestä edustaen myös Ålands Redarföreningeniä, asiamies Veikko Trast Suomen Laivanpäälystöliitosta ja toiminnanjo- htaja Erkki Aurtova Suomen Konepäälystöliitosta sekä professori Pirkko K. Koskinen.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan työsopimus- lakiin ja merimieslakiin otettavaksi säännökset työhönottoa koskevan syrjinnän kieltämisestä sekä syrjintäkiellon rikkomisesta säädettyjen seu- raamusten tehostamisesta. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on ne hyväksynyt.

Valiokunta pitää hallituksen esityksen tavoit- teita tärkeinä. Samalla valiokunta kiinnittää huo- miota työelämässä tapahtuvan kaikkinaisen syr- jinnän poistamiseen ja yhdistymisvapauden lain- säädäntöä kehitettäessä.

Sosiaalivaliokunta painottaa ILO:n asiantunti- jakomitean kantaan yhtyen myös suojan takeena olevia siviilioikeudellisia korvauksia. Vahingon- korvauslain mukainen rikkomusperusteinen va- hingonkorvausvelvollisuus sisältääkin tämäntyy- pisen siviilioikeudellisen suojan. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vahingonkorvaukseen saattaa liittyä merkittäviä vahingonkorvauksen perustetta ja suuruutta koskevia näyttövaikeuk- sia.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan ILO:n asi- antuntijakomitean huomautuksen mukaisesti työsuhteen aikana ja työhön otettaessa tapahtu- van syrjinnän rangaistusseuraamusten korottamis- ta. Vankeusrangaistusta tulee käyttää vain tör- keissä lainrikkomuksissa. Toisaalta valiokunnan saaman tiedon mukaan myös rikosoikeudellisen vastuun näyttöön saattaa liittyä merkittäviä vai- keuksia.

Edellä esitetyn perusteella tulee valiokunnan käsityksen mukaan syrjintää vastaan annettavaa suojaa parantaa. Tässä yhteydessä tulee selvittää mahdollisuudet kehittää erityisesti siviilioikeu- dellista suojaa samantapaisin todistustaakkaa ja hyvitystä koskevin järjestelyin kuin on käytössä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/86) mukaan.

Valiokunta on tehnyt lakiehdotusten nimikkei- siin teknisen korjauksen.

Edellä esitettyyn ja hallituksen esityksen perus- teluihin viitaten sosiaalivaliokunta pitää ehdotet- tuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmu- kaisina. Näin ollen valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki**työsopimuslain 17 ja 54 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1970 annetun työsopimuslain (320/70) 54 § sekä
lisätään 17 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti, sellaisena kuin se on 8 päivänä
 elokuuta 1986 annetussa laissa (611/86), siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

17 ja 54 §
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
 (Kuten hallituksen esityksessä)

2.

Laki**merimieslain 15 ja 83 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 7 päivänä kesäkuuta 1978 annetun merimieslain (423/78) 83 §:n 3 kohta sekä
lisätään 15 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti, sellaisena kuin se on 8 päivänä
 elokuuta 1986 annetussa laissa (612/86), siirtyy 5 momentiksi, sekä 83 §:ään uusi 2 momentti,
 seuraavasti:

15 ja 83 §
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 1987

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa
 ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, vara-
 puheenjohtaja Louvo ja jäsenet Ala-Harja, Ala-
 ranta, Kankaanniemi, Koistinen, Kärhä, Mäkelä,

Nordman, Paavilainen, Rantanen, Rinne, Ste-
 nius-Kaukonen, Taina, Törnqvist ja Väistö sekä
 varajäsen Andersson.

Vastalause

STK:n taholta tuotiin valiokuntaan esitys, että
 tässä yhteydessä työsopimuslakiin pitäisi lisätä
 säännös, jolla kiellettäisiin työntekijöiden keski-
 näinen syrjintä ammattiliittoon kuulumattomuus-
 den vuoksi. Työnantajapuoli on yrittänyt lain
 valmistelun yhteydessä nostaa saman kysymyksen
 esiin, mutta neuvotteluissa on todettu, että ILO-

sopimus ei koske tätä asiaa, joten työnantajapuoli
 on vetänyt esityksensä takaisin.

Mielestämme sosiaalivaliokunnan ei myöskään
 olisi tullut tähän asiaan puuttua, joten emme ole
 hyväksyneet valiokunnan mietintöön otettua nel-
 jättä kappaletta, jonka esitämme poistettavaksi.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 1987

Marjatta Stenius-Kaukonen

Claes Andersson